

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la en el full de respostes.

ELS CATALANS QUE VAN FER LES AMÈRIQUES

Si passeu per la costa catalana, des de Badalona cap a la Costa Brava, podreu veure-hi algunes cases molt especials: blanques, antigues, de planta baixa i amb un sol pis, al davant de les quals hi ha una o diverses palmeres.

Aquestes cases van fer-se construir per catalans que havien passat molts anys a Amèrica i que s'hi havien fet rics. Se'ls deia *indianos* o *americanos*.

Quan el qui escriu aquesta història era petit, n'havia vist moltes, d'aquestes cases blanques amb palmeres. Sempre el deixaven meravellat. Ara, però, cada vegada se'n veuen menys: són enderrocades i substituïdes per grans blocs de pisos sense cap mena de gràcia.

Qui eren els *indianos*?

Aquests *indianos*, que es feien la casa prop de la mar, eren catalans que un bon dia van embarcar-se cap a ciutats americanes com l'Havana o Veracruz per fer-hi fortuna, perquè tothom deia que allà, a les Amèriques, això de fer fortuna era bufar i fer ampolles.

Molts dels catalans emigrants —segurament la majoria— aviat s'adonaren que fer-se ric a l'altra banda de l'oceà Atlàntic no era fàcil. Que allí, com a tot arreu, s'havia de treballar molt i, sobretot, amb molta calor! Però alguns sí que van aconseguir *fer les Amèriques*. Potser eren més llestos que els altres, o potser van tenir més sort. El cas és que alguns catalans van fer-hi veritables fortunes. Això sí, treballant molt i passant-s'hi molts anys.

Alguns d'ells, en començar a fer-se vells sentien enyorança de la terra que els havia vist néixer i recordaven les casetes blanques del seu poble, o el mar Mediterrani que havien deixat trenta o quaranta anys enrere.

Així doncs, quan tornaven a Catalunya es feien construir una casa blanca, davant del mar. I davant de la casa hi feien plantar quatre palmeres perquè, de nou instal·lats al seu poble, potser tenien por d'enyorar aquelles terres on havien passat més de mitja vida.

La tornada dels *indianos*

La tornada dels *indianos* a casa, durant els segles XVIII i XIX, va ser un fet molt positiu per al país, ja que van invertir els seus diners a la indústria. Precisament, si en la primera meitat del segle XIX el nostre país va poder fer la revolució industrial, que el va portar a ser una de les terres més pròsperes d'Europa, va ser en bona part gràcies als diners dels *indianos*.

TEXT 2

Miquel Biada, l'impulsor del Ferrocarril de Mataró

Entre els *indianos* amb més prestigi cal comptar amb Miquel Biada i Bunyol, fill de Mataró. El senyor Biada va fer molts diners a Veneçuela i Cuba. Passada la cinquantena, va tornar a casa. Biada va ser qui va tenir la gran idea de fer el ferrocarril de Barcelona a Mataró —que havia de ser el primer de la Península—. Després de molts esforços i diners, Miquel Biada va aconseguir que el projecte es fes realitat. Malauradament per a ell, va morir abans de la inauguració de la línia fèrria.

Sebastià Sorribas, *Fer les Amèriques al segle XVIII* (text adaptat)

16. A quin lloc de Catalunya ens situa l'autor a l'inici de la història?

- a. En una muntanya.
- b. En una plana.
- c. Al centre.
- d. Al litoral.

17. Com són les cases que s'hi poden veure?

- a. Modernes i situades davant del mar.
- b. Amb tres pisos i tres palmeres grans.
- c. Blanques amb planta baixa i un pis.
- d. D'una sola planta.

18. “Podreu veure-hi algunes cases molt especials, al davant de les quals hi ha una o diverses palmeres”. A què fa referència ‘de les quals’ en aquesta frase?

- a. A les cases.
- b. A les palmeres.
- c. A les coses especials.
- d. A les persones emigrants.

TEXT 2**19. Qui eren els propietaris de les cases?**

- a. Els *indianos* o *americanos*.
- b. Els americans que vivien a Catalunya.
- c. Els catalans que tenien família a Amèrica.
- d. Els catalans que no havien tornat d'Amèrica.

20. Al narrador d'aquesta història, li agraden aquest tipus de cases?

- a. No ho sap, perquè no n'ha vist mai cap.
- b. No gaire, pensa que no tenen cap tipus de gràcia.
- c. No, els blocs de pisos d'ara li agraden més.
- d. Sí, i li sap greu que les enderroquin.

21. Què significa 'bufar i fer ampolles' (subratllat al text)?

- a. Fàcil de fer.
- b. Divertit de fer.
- c. Complicat de fer.
- d. Entretingut de fer.

22. Un emigrant és una persona que...

- a. fa turisme en un país diferent del que ha nascut.
- b. ven mercaderies en un país on no ha estat mai.
- c. deixa el seu país d'origen per viure en un altre lloc.
- d. estudia en un país que no és el seu durant un temps.

23. Segons el text, quin és un dels inconvenients que van trobar-se els catalans quan van arribar a Amèrica?

- a. La quantitat d'insectes.
- b. La freqüència de pluges.
- c. Les temperatures elevades.
- d. Les malalties epidèmiques.

TEXT 2

24. Alguns catalans que vivien a Amèrica quan eren vells tornaven al lloc on van néixer perquè...

- a. no aconseguien feina.
- b. volien construir un hospital.
- c. no tenien família a Amèrica.
- d. trobaven a faltar Catalunya.

**25. Tria l'opció correcta per completar la frase.
(No cal que la copiïs a l'espai en blanc.)**

Era costum _____ els catalans que havien tornat d'Amèrica construir-se una casa davant del mar.

- a. a
- b. entre
- c. sense
- d. amb

26. Segons el text, durant quins segles van tornar a Catalunya els catalans que havien anat a Amèrica? Entre els segles...

- a. XVII i XVIII.
- b. XVIII i XIX.
- c. XIX i XX.
- d. XX i XXI.

27. Què van fer alguns catalans que havien anat a Amèrica quan van tornar a Catalunya?

- a. Cap va fer res important.
- b. Anar-se'n de viatge per Europa.
- c. Enviar diners a Veneçuela i Cuba.
- d. Contribuir a l'economia catalana.

TEXT 2

28. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb les lletres A-B-C-D. Ordena-les segons el text:

A. Es fan construir grans cases blanques amb palmeres al voltant.	B. Alguns catalans van a ciutats americanes com l'Havana i Veracruz.	C. Enyoren Catalunya i decideixen tornar-hi.	D. Passen molts anys a Amèrica, on treballen molt per aconseguir diners.
---	--	--	--

- a. A → C → B → D
- b. B → D → C → A
- c. C → A → D → B
- d. D → B → A → C

29. Qui era Miquel Biada i Bunyol?

- a. La persona que ha escrit aquesta història.
- b. Un americà que coneixia catalans que vivien a Veneçuela.
- c. Un *indiano* que va invertir diners en projectes a Catalunya.
- d. El fill d'una família de Mataró que va anar a Cuba i allí va morir.

30. L'autor explica que Miquel Biada, passada la cinquantena, va tornar a casa, a què es refereix quan diu 'passada la cinquantena' (subratllat al text)?

- a. A l'edat.
- b. Als diners.
- c. Als segles.
- d. A les cases.